

Finansdepartementet
Fi.remissvar@regeringskansliet.se

SOU 2025:12, AI-kommissionens färdplan för Sverige

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) svarar på Finansdepartementets betänkande av "AI-kommissionens färdplan för Sverige" (SOU 2025:12). IAF lämnar härmed följande synpunkter, med utgångspunkt i de delar som bedöms ha relevans för myndighetens uppdrag inom tillsyn och regelgivning.

Sammanfattning

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen instämmer i flera av förslagen i betänkandet, särskilt de som rör möjligheter att använda AI för att stärka kvalitet och effektivitet inom tillsynsverksamhet i offentlig sektor. IAF anser att en gemensam AI-verkstad kan vara ett värdefullt initiativ, under förutsättning att den organiseras på ett sätt som främjar innovation och tillgodoser varierande behov. Myndigheten ser också positivt på en AI-task force, förutsatt att denna är snabbfotad, flexibel och stödjer myndigheternas möjligheter till innovation.

2.4 Data som en förutsättning för AI-utvecklingen

IAF instämmer i behovet av ökad datadelning och åtgärder för att stärka den legala och praktiska infrastrukturen för att möjliggöra ansvarsfull användning av data. Kommissionens förslag om att ändra logiken i offentlighets- och sekretesslagen (OSL) så att huvudregeln blir att sekretess inte gäller mellan myndigheter är av särskilt intresse. IAF vill understryka behovet av att sådana reformer föregås av grundliga rättsliga analyser med fokus på integritet, rättssäkerhet och tydlighet i tillämpningen.

3.3 AI för en offentlig sektor i framkant

IAF delar kommissionens syn att offentlig sektor behöver tillgång till AI-lösningar som är rättssäkra, effektiva och anpassade till respektive verksamhets förutsättningar. IAF ser stor potential i användning av AI som ett verktyg i tillsynsarbetet, till exempel för att upptäcka mönster eller risker i ärendeutveckling. Det förutsätter dock att det finns robusta riktlinjer för ansvar, transparens och dokumentation, i enlighet med kommissionens

resonemang om vikten av “förklarbarhet”, “översyn” och “reglerad implementering”.

3.3.1 AI-verkstaden

IAF tillstyrker förslaget om att inrätta en AI-verkstad för offentlig sektor, såsom det presenteras i Färdplanen och delar kommissionens analys av behovet av en gemensam kärninfrastruktur för AI. IAF vill dock understryka att verkstadens organisation bör säkerställa att olika verksamheters specifika behov kan mötas. Det är angeläget att modellen möjliggör innovation och att det finns utrymme för kompletterande lösningar, till exempel regionala eller sektorsvisa stödstrukturer. IAF välkomnar också förslaget om en “insatsstyrka” som kan stötta mindre aktörer.

3.3.2 Rättssäkerhet vid AI-användning

IAF instämmer i förslaget att det krävs särskilda regler för AI-stödda beslut i offentlig sektor. Krav på dokumentation av systemlogik, beslutskriterier och mänsklig översyn är grundläggande. Detta gäller särskilt vid tillämpningar där AI används som beslutsstöd i myndighetsutövning. IAF vill här framhålla vikten av att enskilda ges möjlighet att förstå, pröva och ifrågasätta beslut där AI har varit inblandat – detta överensstämmer med kommissionens egna förslag.

4.1 Ledarskap och styrning – AI-task force

IAF är positiv till kommissionens förslag att etablera en AI-task force i Statsrådsberedningen för att möjliggöra ökad strategisk samordning. IAF understryker dock vikten av att en sådan enhet är snabbfotad, verksamhetsnära och flexibel i sin uppbyggnad. Den bör främja innovation, bistå i tolkning och implementering av nya regelverk samt stödja myndigheter i att anpassa AI-lösningar till sina respektive verksamhetsbehov. Den roll som föreslås – som brygga mellan politik och förvaltning samt samrådsforum med sektorerna – bedöms ändamålsenlig.

Ärendet har föredragits av Markus Hallström den 2025-05-28.

Vid den slutliga beredningen av ärendet har även Robert Granat deltagit.

Handlingen är beslutad i Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens elektroniska ärende- och dokumenthanteringssystem av Mathias Wahlsten 2025-05-28.